

1985

Nezvykle mrazivé období se od počátku roku 1985 protáhlo až do začátku března. U nás v Psárech bylo po několik dní okolo -30°C pod nulou, ale na jižní Moravě a západním Slovensku poklesly teploty i pod -40°C . Pomřela tam asi čtvrtina vinnic až do kořeni a většina ostatních měla pomřelé květní pupeny a ten rok neplodila. Místy vymřely úplně všechny merunki a broskve. Na naší zahrádě v Psárech zmřel na stěně domu jeden keř vřina úplně, druhý na jaře vyrazil až z kořeni. Pomřely z větší části květní pupeny ovocných stromů, ale i kladeň deště, jen jeho větvičky ukryté pod sněhem na jaře vykvetly. Přes tyto mrazy však byla nakonec úroda jablek a hrusěk průměrná. Švestky, které se v obci dříve darovaly, jsou zdecimovány virovou chorobou „šarka“ a nové se zatím nezasaňují.

Daleko větší důsledky však měly mrazy pro celé národní hospodářství. Zamrzly řeky Ohře a Labe k dopravě uhlí, sypké nahlady (rueda a uhlí) mřely se vagonech a musely se roz-

mrazovat. Snížila se výroba elektrické energie a plynu a jejich příkon do závodů. Zastavily se staré. Výpadky ve výrobě byly na úrovni týdenní až měsíční produkce. Na jaře se pak muselo vyvinout v závodech velké úsilí, aby se dohromady plán. Při velkém úsilí se to nakonec podařilo, ovšem při podstatně vyšších výrobních nákladech.

Plán obilnině doháněli i v závodě Pražských cihel v Dobrušce Jirčanec, kde se vyrábí na moderních linkách kakoupených v Itálii střešní krytina a duté křivo. Je to jediný průmyslový závod v obci a má celokrajový význam. Zaměstnává okolo 240 pracovníků, z toho je (v červenci) 103 místních. Většina z nich bydlí v nově postavených podnikových bytovkách ve Štědříku. Závodu stále chybí pracovní síly a tak tu pracuje i 43 mladých dělníků z Vietnamu, kteří přijeli do ČSSR na vyučení i na pracovní výpomoc. I když jsou drobnější postavou a fyzicky slabší, pomáhají závodě splnit plán.

K velké zimě roku 1985 se přidaly v cihelně i subjektivní nedostatky v řízení

a ve využití kapacity strojů. S velkým úsilím a po tmelech ve vedení závodu byl plán roku 1985 nakonec splněn.

Na jaře se obec připravovala příležitostí 40. výročí ukončení národní osvobozené boje československého lidu a osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Místní občané se na tomto boji aktivně podíleli. Za fašistické okupace tu pracovala komunistická buňka, která dočasně ukrývala gestapem stíhané lidi, např. manželé Braxovy, o nichž píše J. Tučik ve své "Reportáži paní na opraťce". Zprostředkovávala ve spojení s mlynářem z Libře dopravu mouky do Prahy pro rodiny vězňů a pro ilegální pracovníky.

Po vypuknutí Pražského povstání, když se tanky a jednotky SS snažily proniknout z Novélovka přes psárské lesy ku Praze, pokáceli psárští občané přes cestu strony, aby záseky kolony zdržely. Když se rozvsteklí fašisté po několika hodinovém zdržení dostali do vesnice, prohlíželi domy a sklepy. Kde našli munič, na místě je kastrovali, nebo je odvězli na cestu ke Hvízdám, tam je muncili a nakonec také kastrovali. Celkem přišlo 7. května 1945 v Psárech o život

13 občanů. Jsou pochováni většinou ve společném hrobě na psárském hřbitově. Na místech, kde byli zastřeleni, jsou pamětní desky. Jejich jména jsou pro trvalou paměť připomenuta i na pomníku padlých obce Psáry. Jen pro století: Za čtyři roky první světové války padlo ke Psár 15 mužů a k Dolním Jirčan 21 mužů. Za jediný den 7. května 1945, na prahu osvobození, bylo v Psárech a Šedříně fašisty ubito 13 mužů a chlapců.

Ke 40. výročí těchto událostí se rozhodl MNV nově upravit okolí pomníku padlých. Po několik sobot a nedělí pracovali místní občané na úpravě prostranství, postavili moderní židku, zaselí trávu a vysázelí okrasné keře. Práci se účastnilo na 200 občanů, mezi nimi mládež a pionýři. Tak je nyní pomník v důstojném prostředí.

V předvečer výročí osvobození byla 8. května vzpomínková slavnost u pomníku padlých a obětí fašismu. Obci Psáry byla udělena Pamětní medaile k 40. výročí osvobození. Obdržely ji také manželky zavražděných a další kasloužili občané. Ke všem pamětním deskám byly položeny květy a pionýři přednesli své písně, vojáci místní posádky vypálili čestnou salvu.

ŽZD 1. máj se sídlem ve Zvoli sklídilo v roce 1985 vynikající úrodu. Úhospodářské stabilně 3682 ha zemědělské půdy, z toho 3485 ha orné. Dosáhlo v roce 1985 těchto výsledků: Sklídilo 9883 tun obilí - o 2.000 tun více než v roce 1983, při hektarovém výnosu 44 q. Pro cukrovar v Modřanech dodalo 7823 tun cukrovky. Vlivem nestálého počasí bylo usušeno málo sena, jen 1366 tun (o 1122 tun méně než v roce 1983) ale zvýšilo se množství siláže na 18.399 tun, o třetinu více než v roce 1983. Státu prodalo ŽZD 1. máj 4443 tun obilí, což bylo 48,3% sklizně a odpovídá to prodeji 13,4 q z hektaru orné půdy.

Od 1341 krav bylo nadojeno v průměru po 3686 litrech mléka. Bylo prodáno celkem 4463 tis. litrů mléka a 1130 tun masa. Představuje to prodej 12932 mléka a 307 kg masa na každé hektar zemědělské půdy, což je vysoko nad celostátním průměrem.

Na zemědělské práce a místní dopravu má ŽZD 1. máj celkem 100 traktorů (na každý případ v průměru k obdělání jen 36,8 ha zemědělské půdy) má 89 valníků, 13 kombajnů na sklizeň obilí, 11 sklizeň píce, 17 sklizeň řepy, 56 nákladních a 20 osobních aut, 3 vlastní autobusy. V obci Psáry je výborní středisko chovu skotu, je tu stála sušička obilí, skladovací prostory pro mechanické.

Samotuji ještě na adaptaci budov starého velkostatku pro družstevní krajinu v roce 1950, na sestavování prvních celoročních výrobních plánů ŽZD Psáry na rok 1951 s předsedkyní Marií Vineckou a účetním Františkem Burianem. Plánovaný hektarový výnos 28q pšenice a dojivost 2.500 litrů na krajinu za rok se tehdy zdály hodně odvážné...

Koncem srpna 1985 navštívili Psáry dva významní sovětsí novináři: Jurij Kornilov z agentury TASS a Petr Podsvirov ze Sovětské Rossije. Zajímali se o činnost MNV. Prohlédli si nové stavby v obci a besedovali s funkcionáři MNV. Vyjadřovali se pochvalně o komplexní činnosti MNV, o jeho rozsáhlých pravomocích v místních záležitostech, o aktivitě občanů.

Kromě společných zlepšovacích akcí a staveb je po celé obci patrná i silná individuální stavební aktivita. Velmi mnoho starých domků v obci je přestavěno, modernizováno, vystavěno do patet k pohodlnému bydlení pro dvě generace rodiny. Přidělení stavebních parcel zájemcům umožnilo i vystavbu nových rodinných domků, obvykle heshkých vilék. Přesto však je v obci ještě několik schátralých domů, které tu parádu nedělají.

Za rok 1985 bylo v obci uvítáno Svorem pro občanské záležitosti 21 novorozenců. Zemřelo 14 spoluobčanů, z čehož měli jen 4 pohřeb v obci. Byly i nepřijemné záležitosti: bylo vyhozeno několik chat, v mělkém potoce u nádrže byla nalezena mrtvá 34letá Alena Šimečková, která neutonula, ale zemřela v důsledku podchlazení mozků. Do potoka spadla patrně pod vlivem drog.

V průběhu roku 1985 se pracovalo také na rekonstrukci rybníka Kukulák v Dolních Jirčanech, na úpravě vodotečí, kanalizace, na stavbě chodníku od školky do Dolních Jirčan a na dalších zlepšovacích akcích. Bylo při nich odpracováno 2.480 dobrovolných směn v hodnotě 6.900 Kčs. Bylo vytvořeno dílo v hodnotě 1,480 tis. Kčs při finančních nákladech se výši 450.000 Kčs. Bylo sebráno 35 tun železného šrotu a usušeno 8 tun sena z mechanizačně nedostupných ploch. Z obecní knihovny bylo kapájeno v průměru na občana 7 knih. Místní organizace Českého svazu zahrádkářů uspořádala opět výstavu ovoce a výpěstků místních pěstitelů. Většina členů této organizace tvoří občane přijíždějící do chatových osad, proto i výroční schůzka se konají v Brze. Ale vyhodnocovaná soutěž "Rozkvetlá ulice" zkrášluje obec.

Na veřejné schůzce MNV 15. března se jednalo o návrh volebního programu Národní fronty na příští pětiletku. Po dokončení projekční se připravovaného Domu služeb v Psárech má být hlavní akcí čistiřna odpadních vod, která bude umístěna v lukách za obcí, aby zachycovala všechny odpady k kanalizaci, která musí být také rekonstruována a dokončena. Jedná se také o vodovod pro Vápenku v Psárech a Rafandu v Dolních Jirčanech. Problémem je stabilní zdroj vody. Na schůzce se jednalo také o předběhových návrzích se složek Národní fronty na kandidáty pro volby nového MNV, které se mají konat v r. 1986.

Na další veřejné schůzce MNV 19. března se jednalo o dokončení drobných neinvestičních akcí - chodník Psáry - Dolní Jirčany, úpravy vodotěci na Vápence a Rafandě, o rozšíření keleně v obci. Byli vyhodnoceni i nejlepší brigádníci roku při kvelebovacích akcích: Rudolf Herák, Karel Hájek, Miroslav Kratina a s. Kouba obdrželi jako čestnou odměnu knihu s věnováním Místního národního výboru v Branech.

V soutěži osadních výborů byl na prvním místě vyhodnocen osadní výbor Vysoká, dále pak Baba a Mordyřky. V soutěži „Rozkvetlá ulice“ byla Český svaz žen z Káráčkovice oceněna na 1. místě úprava u s. Keverkové, dále Vondráčkové a Kratinové. Český svaz žen má v obci 85 členek, z toho 1/3 důchodkyní, SČSP 26 členů, SSM 18 členů. Škol pro občanské kálenosti se kromě vítání novorozenců věnuje i péči o starší spoluobčany.